

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Meie 07.07.2023

Majandus- ja infotehnoloogiaminister
Hr. Tiit Riisalo
info@mkm.ee

Välisminister
Hr. Margus Tsahkna
vminfo@mfa.ee

Kultuuriminister
Pr. Heidy Purga
min@kul.ee

Regionaalminister
Hr. Madis Kallas
info@agri.ee

Koopia:
Riigikogu väliskomisjon
valiskomisjon@riigikogu.ee

Pöördumine seoses OSAKA EXPO-ga

Lugupeetud ministrid!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ning Eesti Tööandjate Keskliit on oma varasemates ametlikes seisukohtades toetanud Eesti osalemist OSAKA-s, 2025.a toimuval EXPO-l. Ka täna ei näe me põhjust neid seisukohti ümber vaadata, sest meile pole esitatud uusi asjaolusid ega argumente, mille alusel peaksime seda tegema. Seda üllatavam oli mõni aeg tagasi meieni jõudnud info, et Eesti ei osale, kuigi varasemalt oli meile teadaolevalt ametlik osalemisotsus olnud positiivne.

Samuti on palju selgusetust selles, millistel tingimustel saaks Eesti üldse osaleda, või milline on olnud Eesti osalemise ideeline kontseptsioon. Arusaamatu on olnud ka asjade käik, kuidas ja miks jõuti olukorrani, kus eraldi paviljoni asemel pakuti Eestile võimalust osaleda ühis paviljonis koos Läti ja Leeduga, mis meile teadaolevalt on jätkuvalt võimalik, kuid millest on Eesti otsustanud loobuda. Meie andmetel oleks ühis paviljonis osalemine jätkuvalt realistlik

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

TÖÖANDJAD

ja parem lahendus, kui üldse EXPOlt eemale jäämine. Ühispaviljoniga osalevad meile teadaolevalt ka Põhjamaad.

Meie hinnangul on Eesti kui väikeriigi jaoks jätkuvalt, ning tänases geopoliitilises situatsioonis eriti oluline, kasutada ära kõik võimalused enda nähtavamaks tegemiseks ning oma loo rääkimiseks. Samuti rõhutame, et riigi tuntuse suurendamine ei tähenda üksnes selle ettevõtjate otsest tutvustamist või ettevõtlussidemete loomist, vaid on oluliselt laiem, hõlmates nii kultuurilisi kui diplomaatilisi sidemeid, nende loomist ja tugevdamist. Nii on see olnud ka maailmanäitustega, mida ei saa võtta üksnes ärilist komponenti arvestades. Tutvustades maailmanäitustel Eesti kultuuri, ajalugu, rahvast, kirjandust, aitame luua positiivset Eesti kuvandit ning kuigi sellel ei pruugi olla esmapilgul otsest seost ettevõtlusega on tegemist vaieldamatult seda toetava funktsiooniga.

Samuti on tänases situatsioonis oluline võrreldavalt hinnata nii osalemise kasu kui mitteosalemise negatiivset poolt. Meile teadaolevalt oleks Eesti ainus Euroopa Liidu liikmesriik, kes EXPO-l ei osale. Riike, kes osalemata jätvavad, on teadaolevalt üldse vähe ning nendega me ennast enamasti samastada ei soovi. Seda arvestades, tuleb ilmselt nõustuda nendega, kes hindavad, et osalemata jätmine nõrgendaks oluliselt seni positiivselt arenenud sidemeid Jaapaniga. Eelnevat arvestades, tuleks meie hinnangul veelkord Eesti osalemist kaaluda ja seda ühispaviljonis Läti ja Leeduga, sest ka mõlema riigi valmisolek selleks on teadaolevalt täna veel olemas.

Sõltumata sellest, kas Eesti järgmisel EXPO-l osaleb või mitte, vajaks palju süsteemsemat lähenemist kogu maailmanäitustel osalemise otsustusprotsess. Meie hinnangul on äärmiselt negatiivne, et peale pikaajalist kogemust on selles protsessis tänaseni suur ebakindlus ja määramatus. Nii on see olnud ka käesoleval juhul. Riiklik otsustamatus ja lubaduste murdmine mõjub negatiivselt Eesti rahvusvahelisele mainele ning tõsiseltvõetavusele.

Leiame, et Eesti osalemise otsused on vajalik teha esimesel võimalusel pärast korraldajariigi väljakuulutamist ning pidada kinni seejuures korraldajate poolt antud tähtaegadest. Vaid nii on võimalik tagada, et Eestil õnnestub osalemisega täita loodetud eesmärged ja viia ettevalmistused ellu plaanipäraselt.

Meile teadaolevalt tulnuks Eestil esitada OSAKA EXPO-l osalemiseks ametlik sooviavaldus B-paviljoni saamiseks juba enne 31. detsembrist 2021, kuid vastavad taotlused esitati EXPO sekretariaadile esmakordselt 8. juunil 2022 ning täiendavalt 10. jaanuaril 2023. Kui see vastab tõele, on tegemist äärmiselt kahetsusväärse olukorraga, mida ei oleks tohtinud juhtuda. Palume sellele teiepoolset kommentaari.

Eelnevast lähtudes oleks meie hinnangul vajalik kutsuda kokku arutelu, kaasates asjakohaseid ministereid ning huvigruppe ja leppida kokku põhimõtteline otsustusprotsess, koos vastutajatega ja tähtaegadega, järgnevate maailmanäituste osalemise kontekstis, et tagada

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

õigeaegne, korrektne ja läbimõeldud protsess ning selle arusaadavus nii siseriiklikult kui ka rahvusvaheliselt, mis võimaldaks vältida tulevikus sarnaseid olukordi nagu täna.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor
Arto Aas, Eesti Tööstus- ja Kaubanduskoja tegevjuht